

WAT DENKEN ZIJ ERVAN ?

"Een nieuw samenlevingsmodel"

Marc Soens is schepen van leefmilieu en landbouw in Tienen en lid van de commissie van advies

"Als schepen bevoegd voor landbouw en natuur erfde ik het dossier na de gemeenteraadsverkiezingen in oktober 2006. Ik wou zo snel mogelijk deelnemen aan de commissie van advies, een overlegorgaan binnen de ruilverkaveling. De mensen hebben immers veel vragen, die ik zo goed mogelijk wil beantwoorden. In de commissie worden knelpunten besproken met de landbouwers, de bewoners en de natuursector. Ik denk dat de ruilverkaveling een meerwaarde biedt op verschillende vlakken. De landbouwers kunnen beter boeren, omdat hun percelen efficiënter ingericht zijn. Hoewel sommigen een beetje oppervlakte moesten inleveren zorgt de ruilverkaveling voor een sterke verbetering van de functionaliteit. De verbeterde wandel- en fietspaden maken het gebied aantrekkelijker. Vooral ouders en mensen met kinderen trekken er nu sneller op uit. Dankzij de verbinding met de stadskern zal Tienen er ook toeristisch op vooruitgaan. De natuursector kreeg er dankzij de ruilverkaveling heel wat natuurgebied bij. De stad heeft onlangs ook het Dravershof gekocht. Dat oude gebouw wordt gerestaureerd tot een natuureducatief centrum met een recreatieve functie. Omdat de ruilverkaveling al zo lang loopt worden sommige zaken meerdere keren overlegd. Ik bekijk meestal wat er werd afgesproken en probeer mij daar ook aan te houden. Het is zeer belangrijk dat de ruilverkaveling vandaag de dag tegemoetkomt aan meerdere behoeften. Het veiligstellen van landschappelijke elementen is belangrijk om van onze streek een mooi toeristisch gebied te maken. De grootste uitdagingen zijn de correcte uitvoering van alle geplande werken, de uitvoering van de beheerovereenkomsten rond de erosiestroken, een goede verstandhouding tussen landbouw en natuur en het verder groeien van respect en dialoog tussen de bevolking enerzijds en de landbouwers anderzijds. De landbouwsector doet heel mooie dingen en heeft altijd al bijgedragen tot het in stand houden van ons landschap. We moeten zoeken naar een samenlevingsmodel waarbij verschillende activiteiten naast elkaar kunnen plaatsvinden. Iedereen zal zijn steentje moeten bijdragen en af en toe wat water bij de wijn doen!"

"Sterke natuurgebieden en het behoud van biodiversiteit"

Hugo Abts is voorzitter Natuurpunt Oost-Brabant

"Natuur en landschap bieden kansen voor een streek. Die moeten we ten volle benutten. De ruilverkaveling is voor Natuurpunt een succesverhaal als samen met de versterking van de agrarische structuur ook de aanwezige natuur, de waardevolle landschapselementen en de landschappelijke kwaliteit buiten de natuurgebieden duurzaam ontwikkeld worden. De ruilverkaveling Vissenaken draagt daar zeker toe bij! Zo werd bijvoorbeeld de verdere uitbouw van het reservaat Paddenpoel-Velpevallei mogelijk gemaakt. De ontsluiting van het gebied door de aanleg van een reeks nieuwe wandellussen past in onze visie 'natuur voor iedereen'. Dankzij het inrichtingsproject kunnen we opnieuw genieten van sfeervolle wintertafereilen met zilverreigers, watersnippen, eenden en watervogels. De bloemrijke graslanden geven dan weer kleur aan de zomer! Daardoor zullen Vissenaken en Glabbeek een bijzondere aantrekkingskracht uitstralen, zowel naar de bewoners als naar de recreant. Ook de sterke uitbreiding van het natuurreservaat Rozendaalbeekvallei is een echte boost voor Tienen als 'Tintelende stad'. Naast de versterking van natuurgebieden zijn het behoud van waardevolle landschapselementen en biodiversiteit heel belangrijk voor ons. Natuurpunt staat dan ook op de uitvoering van de landschapversterkende maatregelen uit het structuurplan. Zelf wil Natuurpunt iets doen voor de akkervogels met behulp van akkerreservaten. Voor Natuurpunt zal de ruilverkaveling pas echt geslaagd zijn, als de uitvoering van die maatregelen een meerwaarde biedt op het vlak van soortenrijkdom en op het vlak van de belevingswaarde van het landschap. Zal de kwaliteit zo goed zijn dat geelgors, grauwe gors, rugstreeppad en veldleeuwerik in dit landbouwgebied kunnen standhouden? Naast de geslaagde uitbouw van de natuurgebieden blijft dat in onze ogen de uitdaging. Natuurpunt wil de ruilverkaveling daartoe dan ook blijvend aanmoedigen en daarop aanspreken!"

"Beter bereikbare en economisch interessantere landbouwpercelen"

Eduard Empsen is een plaatselijke landbouwer en lid van de commissie van advies

"De ruilverkaveling biedt heel wat voordelen. Verspreide percelen worden samengevoegd en ontsloten door nieuwe wegen. Daardoor worden de huiskavels aanzienlijk uitgebreid, bevinden ze zich dicht bij de hoeve, zijn ze beter bereikbaar en economisch gezien dus interessanter. De minder vruchtbare gronden, voornamelijk uit de vallei, worden onttrokken aan de landbouw en komen in beheer van het Agentschap voor Natuur en Bos. De natuursector kreeg een 90-tal hectare grond toegedeeld. Mensen van de natuursector kunnen dus in zeer uitgestrekte gebieden de natuur een handje helpen en groepsbijeenkomsten organiseren op eigen terrein. Jong en oud kan daar op adem komen. De wachtbekkens helpen bij de beheersing van de neerslag. Vanuit de landbouwsector zien wij toch een aantal belangrijke uitdagingen. Er is veel inzet nodig van de pachters en eigenaars-gebruikers om de nieuwe, aaneengesloten percelen te behouden. Ook is er zware inzet nodig van de natuursector om hun gebieden te behoren en beheersen. Denk maar aan het onderhoud van de wandelpaden, het beheersen van overwoekering door netels en distels, het bestrijden van ongedierte zoals muggen en dazen of roofdieren zoals vossen. Die gronden werden door onze voorouders door zwaar laeub tot vruchtbaarheid gebracht. Ze werden ontwaterd door de aanleg van drainagegreppels en beken. Nu worden die gronden opnieuw vernat voor natuur. Ons inziens moeten gronden in de eerste plaats voedsel voortbrengen voor mens en dier. Ook de stad en de gemeenten moeten de wegen en de wegranden, de beken en de wachtbekkens degelijk blijven onderhouden. De mensen van VLM wil ik danken voor hun werk en inzet. Het in kaart brengen van alle percelen met waardezones, het bijeenbrengen van alle eigenaars en pachters en de herverkaveling van de percelen is een immens werk. Ook de mensen van de adviescommissie hebben meer dan hun steentje bijgedragen! Tijdens de vele bijeenkomsten werden de ingediende bezwaren in overleg met alle partners behandeld. Zo kwamen we uiteindelijk tot doordachte en bevredigende oplossingen."

"De troeven van onze provincie sterker uitspelen!"

Gedeputeerde Julien Dekeyser is bevoegd voor ruimtelijke ordening in de provincie Vlaams-Brabant

"Om een gebied toegankelijk te maken zijn onder andere goede fietspaden essentieel. Sinds vorig jaar bestaat er een nieuw subsidiereglement dat de uitwerking van een bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk ondersteunt. De provincie en het Vlaams Gewest betalen elk 40% van de kosten, zodat de gemeente slechts 20% van de kosten op zich moet nemen. Er is ook een recreatief fietsroutenetwerk, dat langs mooie toeristische trekpleisters en landschappen loopt. Ook hier kunnen gemeenten rekenen op 40% provinciale subsidies. Het Vlaams Gewest past daar niets bij. In het kader van de ruilverkaveling Vissenaken maakt de provincie nu middelen uit het fietsfonds vrij om een aantal fietspaden in het ruilverkavelingsgebied rond Tienen aan te leggen. De streek behoort immers tot de mooiste streken van onze provincie. Bovendien zijn er nog heel wat ontbrekende verbindingen in het fietsroutenetwerk. Aandacht voor recreatie binnen de landbouwcontext van een ruilverkaveling, biedt vele mogelijkheden. Het fietsroutenetwerk in het Hageland zal nu aansluiten op dat van Limburg, dé fietsprovincie bij uitstek. De bevolking en het provinciebestuur worden zich bewust van het belang van recreatief fietsen. We zetten mensen aan tot meer beweging en mensen leren de mooie plekken van onze provincie kennen. Ik denk persoonlijk dat we de troeven van onze provincie zelf in de hand hebben en dus ook sterker mogen uitspelen!"

Contact

Voor vragen en informatie:
Vlaamse Landmaatschappij
Diestsevest 25, 3000 Leuven
016/31.17.00

Projectleider:
Ir. Johan Carchon - johan.carchon@vlm.be
016/31.17.11

Voorzitter ruilverkavelingscomité:
Ir. Hendrik Neven - hendrik.neven@lne.vlaanderen.be
02/553.21.91

Herverkavolaar:
Stefan Vanhulst - stefan.vanhulst@vlm.be
011/29.88.14

Toezichter werken:
Eric Steurs - eric.steurs@vlm.be
016/31.17.27

Communicatieverantwoordelijke:
Leen Van den Bergh - leen.vandenbergh@vlm.be
016/31.17.06

Colofon

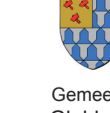
Deze infokrant is een uitgave van de Vlaamse Landmaatschappij Vlaams-Brabant

Ze werd verspreid aan alle inwoners van het ruilverkavelingsgebied en aan alle belanghebbenden.

Datum: april 2008

Oplage: 7000 exemplaren

VU: ir. R. de Paepe, gedelegeerd bestuurder Vlaamse Landmaatschappij, Gulden-Vlieslaan 72, 1060 Brussel

Infokrant nr. 5
april 2008

Vlaamse overheid

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
LIJF PARTNER IN DE OPEN RUIMTE

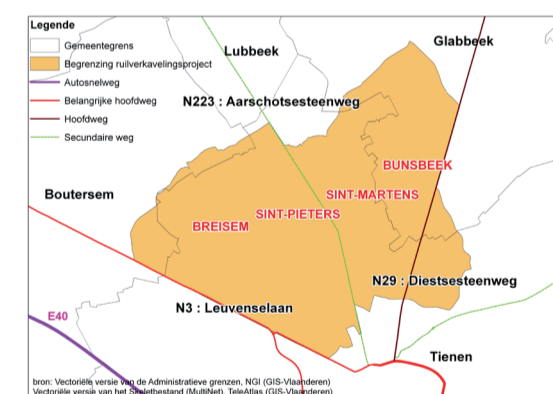

Vissenaken

"DE RUIVERKAVELINGSAKTE WORDT ONDERTEKEND !"

Wat vooraf ging ...

In oktober 2006 vond de eerste neerlegging van de herverkaveling plaats. Dat ging gepaard met een openbaar onderzoek. De belanghebbenden werden toen uitgenodigd om zich te buigen over het ontwerp van herverkaveling dat op tafel lag. Opmerkingen en bezwaren werden vervolgens behandeld door de commissie van advies en het ruilverkavelingscomité. Het herverkavelingsplan werd aangepast en definitief neergelegd. Dat wil zeggen dat het plan nu niet meer gewijzigd wordt. Eigenaars en gebruikers kunnen enkel nog bij de vrederechter terecht. Het eerste deel van de werken is uitgevoerd. De volgende delen van de werken zijn in uitvoering en lopen verder in 2008 en 2009.

Situering

De ruilverkaveling Vissenaken bestrijkt een oppervlakte van 1607 hectare en strekt zich uit over de gemeenten Tienen, Glabbeek en Boutersem (Roosbeek). Het gebied wordt in het zuiden begrensd door de stad Tienen, in het noorden door de Velpevallei en Wever, in het oosten door de steenweg Tienen-Diest en St-Margriete-Houtem en in het westen door de steenweg Tienen-Leuven.

Een akte als sluitstuk

Na heel wat jaren intensief overleg, plannen uittekenen, wachten, grenspalen plaatsen en nog meer overleg, is het eindelijk zover. Op 25 april werd de eerste ruilverkavelingsakte ondertekend. Daarmee is de herverkaveling nu een feit!

De ondertekening van de akte is een echte mijlpaal in het verloop van een ruilverkavelingsproject. De officiële overdracht van de eigendommen wordt er immers in vastgelegd. Het moment werd dan ook gevierd in het Posthof, met enkele toespraken, een korte wandeling, een receptie en een feestmaaltijd. Ondertussen gaat de uitvoering van het ruilverkavelingsproject gewoon voort. In deze krant lees je meer over de reeds geboekte resultaten, over de huidige werken en over de maatregelen die er de volgende jaren nog genomen worden. Enkele sleutelfiguren vertellen hoe zij de ruilverkaveling Vissenaken hebben beleefd en wat zij er in de toekomst nog van verwachten.

Het prijskaartje

De totale kostprijs van de werken bedraagt ongeveer 7.000.000 euro. Twee derde wordt gesubsidieerd door het Vlaams Gewest. Ook de provincie en de gemeenten dragen aanzienlijk bij. Ten slotte is er in Europese cofinanciering voorzien bij het eerste uitvoeringsdossier.

De procedure

- onderzoek naar het nut (11 oktober 1988)
- nuttig verklaring van de ruilverkaveling en goedkeuring van het ruilverkavelingsplan door de minister (9 februari 1999)
- oprichting van het ruilverkavelingscomité (26 april 1999) en de commissie van advies
- bepaling van de inbreng (september 2000, mei 2001)
- start van de eerste werken (mei 2006)
- definitieve neerlegging van de herverkaveling (19 maart 2008)
- **verlijden van de eerste ruilverkavelingsakte (25 april 2008)**
- uitvoering van de resterende werken (2008 - eind 2009)
- aanvullende ruilverkavelingsakte (2010 - 2011)

VAN PLANNEN NAAR REALISATIES

Meerdere belangen

Een ruilverkaveling richt de open ruimte in een gebied opnieuw in. In de eerste plaats om de efficiëntie van de landbouwsector te verhogen, maar ook om andere redenen. Zo vraagt de natuur meer ruimte en willen we de open ruimte zelf gebruiken in onze vrije tijd om te wandelen of te fietsen. De ruilverkaveling houdt rekening met die verschillende belangen en benadert de open ruimte gebiedsgericht. Er worden maatregelen genomen en werken uitgevoerd die tegemoetkomen aan verschillende behoeften. Daardoor wordt niet enkel de landbouwsector beter van een ruilverkaveling, maar ook de planten- en dierenwereld en de inwoners zelf.

Dankzij de ruilverkaveling krijgt de natuur in Vissenaken een nieuwe kans. Heel wat gronden werden toegedeeld aan het Agentschap voor Natuur en Bos en aan Natuurpunt vzw. Hierdoor wordt de uitbouw van natuurgebieden in de Velpe- en Rozendaalbeekvallei en in de omgeving van het natuurreservaat de Paddepoel mogelijk. Verschillende natuurpercelen, zoals de omgeving van de Paddepoel, worden vernat. Terwijl planten en dieren daar wel bij varen, wordt de waterhuishouding van de landbouwpercelen gevrijwaard. De natuurgebieden worden toegankelijk gemaakt voor zachte recreanten, door de aanleg van onverharde en verharde wandelpaden. Ten slotte werkt de ruilverkaveling mee aan de toekomstige realisatie van vismigratiestappen, die worden aangelegd door de Vlaamse Milieumaatschappij.

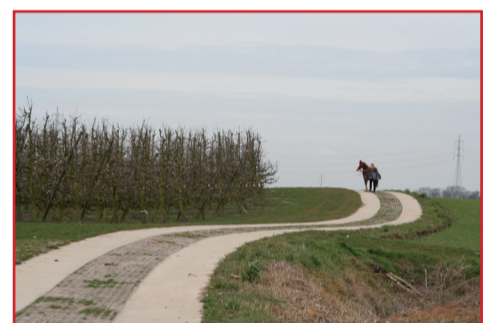
Natuur

Landbouw

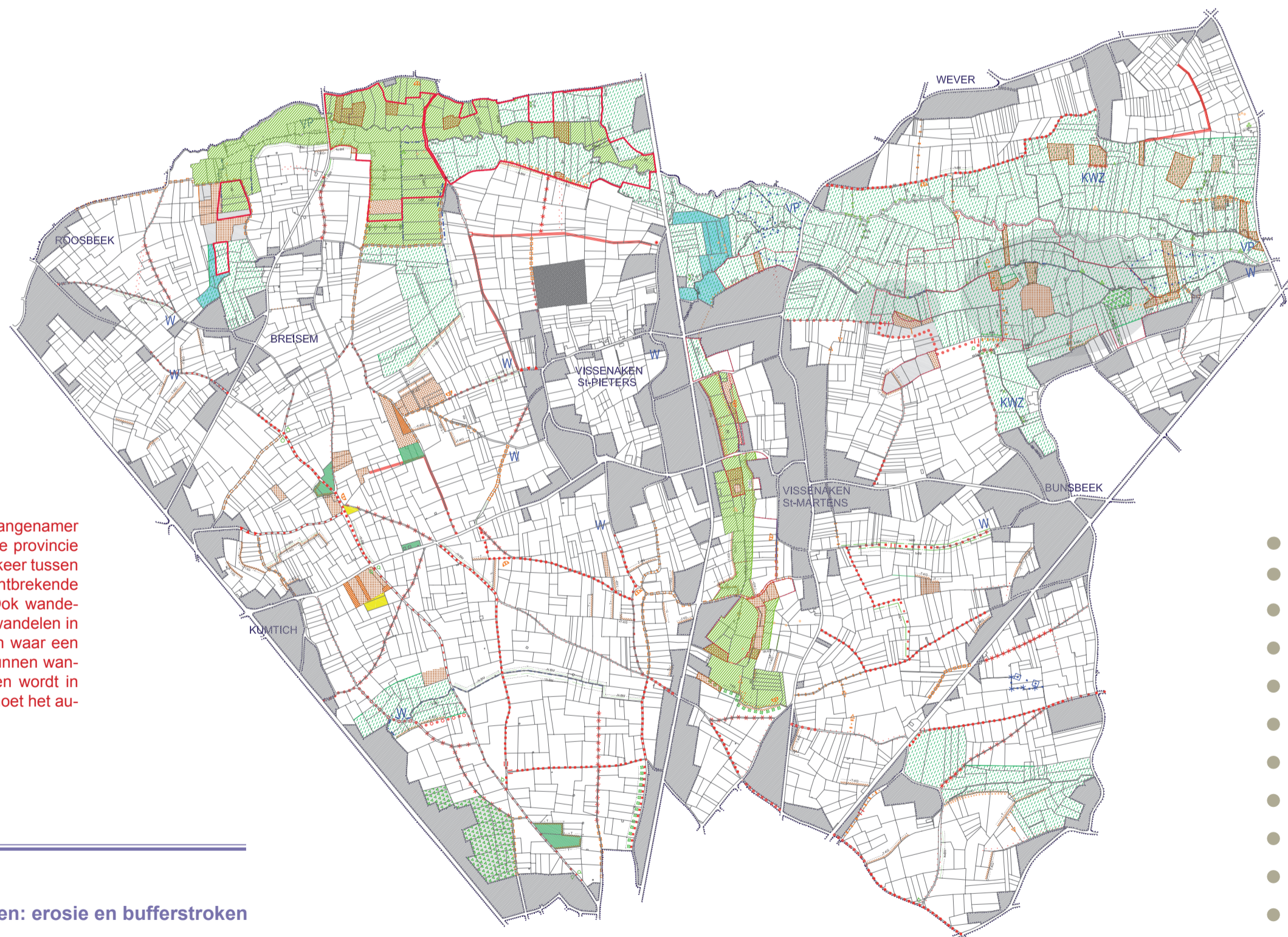
Om de landbouwpercelen beter te ontsluiten worden degelijk verharde wegen aangelegd. Die wegen zijn ook interessant voor wandelaars en fietsers. Voorbeelden hiervan zijn de Breisembroekstraat, waar een betonweg van drie meter breed werd aangelegd, en de Streekstraat waar een tweesporenbetonweg - in het midden opgevuld met door-groeitiegels - zal worden aangelegd. Bij de herverkaveling wordt een gedeelte grond aan de landbouw onttrokken. Dat deel wordt gebruikt voor het algemeen belang (aanleg nieuwe wegen, natuurgebieden, wachtbekkens, erosiestroken,...). Toch zorgt de herverkaveling er in het algemeen voor dat de landbouwpercelen groter worden en dichter bij de bedrijfszetel van de landbouwer liggen. Vanaf december 2007 werden de nieuwe kavels op vrijwillige basis in gebruik genomen. De officiële ingebruikneming van de nieuwe kavels is vastgelegd op 1 mei 2008.

Aantal percelen voor de herverkaveling: 3331
Aantal percelen na de herverkaveling: 1485
Gemiddelde perceelsgrootte voor de herverkaveling: 0,48 ha
Gemiddelde perceelsgrootte na de herverkaveling: 1,08 ha

Ook voor de inwoners en voor bezoekers wordt het gebied aangenamer ingericht. De fietspaden worden verbeterd met subsidies van de provincie Vlaams-Brabant en het Vlaams Gewest. Het functioneel fietsverkeer tussen Boutersem en Tienen zal daardoor bijvoorbeeld toenemen. Ontbrekende links in het provinciale fietsroutenetwerk worden aangelegd. Ook wandelaars komen aan hun trekken. Zij kunnen in de toekomst gaan wandelen in de Velpevallei, waar een nieuw wandelpad wordt aangelegd en waar een brug over de Velpe komt. Via verschillende toegangspoorten kunnen wandelaars mooie wandellussen maken. Op verscheidene plaatsen wordt in een picknickplaats voorzien. De aanleg van verkeersremmers moet het autoverkeer op die wegen weren.

Recreatie

Waterhuishouding

Om veiligheids- en overlastredenen voorziet het ruilverkavelingsplan in ruimte voor water door de aanleg van zeven wachtbekkens in het gebied. Die wachtbekkens moeten de dorpskernen van Vissenaken Sint-Pieters, Vissenaken Sint-Martens, Bunsbeek en Kumtich vrijwaren van wateroverlast. Wachtbekkens komen tegemoet aan meerdere vragen. Het wachtbekken aan de Zijpstraat is een mooi voorbeeld van de combinatie van verschillende functies:

- Veiligheid: waterberging bij de Kleinbeek, ter bescherming van het dorpscentrum van Kumtich
- Aansluitend bij het wachtbekken: aanleg van enkele poelen voor de rugstreeppad. Die pioniersoort krijgt daardoor nieuwe kansen.
- Eveneens aansluitend: aanleg van een akkervogelperceel

De herverkavelaar in beeld

Stefan Vanhulst, herverkavelaar VLM

"Sinds september 2000 werk ik als herverkavelaar mee aan de ruilverkaveling Vissenaken. Wat een herverkavelaar eigenlijk doet? Het woord zegt het zelf al: een herverkavelaar herverdeelt een gebied. De eerste bedoeling van die herverdeling is het creëren van grotere landbouwpercelen, die beter zijn van vorm, die goed ontsloten zijn en die dicht bij de bedrijfszetel liggen. Dat verhoogt de efficiëntie en de productiviteit van de plaatselijke landbouw. Dat lijkt misschien eenvoudig, maar dat is het helemaal niet. Er komt heel wat bij kijken! Zo is er de ingewikkelde reglementering, moet de bodemkwaliteit in rekening worden gebracht, is de ligging van de percelen cruciaal, wordt het gewestplan geraadpleegd en luisteren we zoveel mogelijk naar de wensen van de eigenaars, de gebruikers, de gemeenten en de belangengroepen. Bij de start van de ruilverkaveling wordt een structuurplan gemaakt met een beschrijving van de gewenste inrichting van het gebied. Daarin wordt rekening gehouden met alle thema's die verwant zijn met de open ruimte. Denk maar aan landbouw, natuur, water, recreatie,... Door herverkaveling kunnen ook voor die thema's maatregelen worden uitgevoerd. Mijn taak bestaat erin een evenwichtige herverkaveling voor te stellen, die zoveel mogelijk rekening houdt met die aspecten. Dat voorstel wordt voorgelegd aan de belanghebbenden. Hun opmerkingen en bezwaren worden verzameld en overgebracht aan de commissie van advies en later aan het comité, dat de definitieve beslissingen neemt. Of ik mijn werk graag doe? Positieve boodschappen overbrengen is natuurlijk fijn. Het liefst van al zou ik iedereen tevreden willen stellen. Helaas moeten er soms ook negatieve boodschappen worden overgebracht. Daar heb ik het best wel moeilijk mee. Al bij al heb ik er toch wel voldoening van meegewerkt te hebben aan, naar mijn persoonlijke mening, één van de meest omvattende en resultaatgerichte instrumenten van de VLM."

Erosiewerende maatregelen: erosie en bufferstroken

Door erosie kunnen perceelsranden afspoelen, waardoor modder op de wegen terechtkomt. Ter bescherming van het landschap en van de landbouwpercelen, moeten die modderstromen tegengegaan worden door erosiewerende maatregelen. Een voorbeeld daarvan is de aanleg van bufferstroken die in eigendom en gebruik zijn van de stad Tienen. Voor het beheer van de bufferstroken zal worden samengewerkt met geïnteresseerde lokale landbouwers.